

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

46. Quidam Episcopus volebat punire Parochum, qui ministravit
Eucharistiam aliquibus in die Veneris Sanctae, quæsiuit à me Antistes ille,
quid sentirum? Et quæritur, an sit licita administratio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

secrari : prohibet igitur celebrationem in consecrando, non verò in ministrando. Ad auctoritatem verò Missalis Romani responderetur, quòd non ordinat, vt referuetur Eucharista pro infirmis, non prohibet quòd referuetur pro sanis, & ipsis non liceat, sed tantum infirmis. Nec valet dicere, quòd licet hoc non sit prohibitum de iure, est tamen prohibitum de consuetudine, cum in illa die fideles sacram Communionem non accipiant; nam respondeo, quòd etiam si regulariter ea die fideles non communicent, id tamen non omittitur regulariter, quasi ex consuetudine id prohibente, & quasi necessarium si ea die non comunicare, sed quia est congruens, cum sit dies maximi meroris.

3. Notandum est etiam hic obiter cum Merceto de Sacram in 3. pat. D. Thoma quest. 83. art. 2. proposit. 2. num. 2. contra Francolinum ubi supra num. 8. §. 9. licere indiscriminatim omnibus Sacerdotibus in die Sabbati sancti priuatim celebrare, vnde ait Hurtado ubi supra; qui voluerit Missam in dicta die celebrare, & ante solemnem, poterit Missam Sancti in ea die contingenti, aut vtriuam aliquam celebrare. Vide me ipsum in tract. de celebratione Missarum.

Sup. contento in hoc §. in Ref. seq. in §. Notandum est à lin. 5. & in aliis eius primæ, & secundæ annot. In Ref. quæ hic est supra Ref. 74. & in aliis eius secundæ not. & etiam primæ.

RESOL. XLVI

Quidam Episcopus volebat punire Parochum, qui ministrant Eucharistiam aliquibus in die Veneris Sancta, quæsit a me Antistes ille, quid sentirem?

Et quæritur, an sit licita administratio Eucharistia in die Parasceus, secluso scandalo?

Et notatur non posse Episcopum punire Sacerdotem, qui secluso scandalo, & secreto, Missam priuatam dixit in Sabbato Sancto.

Et an sit licitum in illa die celebrare, & in tali casu non sit necessaria licentia Episcopi, & quamam hora dicenda sit?

Et an nemini licitum sit Feria quinta in Cæna Domini post finitum Sacrificium solemne illius diei, & Sacramentum reconditum priuatim celebrare, iam si antea licitum sit.

Et inferitur, quod si in Sabbato Sancto acciderit Festum Annuntiationis B. Virginis, possit Episcopus ordinare, vt in singulis Ecclesiis Missa celebrentur. Ex part. 9. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 24.

Sup. hoc in Ref. præterita, & supra cursum in fine §. Verum Ref. 37. & in tom. 8. tr. 4. Ref. 46.

§. 1. **R**espondi, non debere illum punire: quia licet Sacra Congregatio die 9. Maij, 1606. declarauerit, seruandam esse vniuersalis Ecclesiæ consuetudinem non ministrandi, nisi infirmis in die Parasceus Sacramentum, vt testatur Gauantus in Rubrica Missalis, part. 4. titul. 9. num. 25. & licet Barbola de potest. Parochi, cap. 20. asserat aliam declarationem eiusdem Congregationis datam sub die 19. Februarij, 1622. & probet hanc sententiam Francolinus tractat de Hor. canon. cap. 30. numero 10. ex Innocentio I. in Epistol. 1. ad Decent. cap. 4. & refertur in Can. Sabbato. de consecrat. dist. 3. Et Missale Romanum dicat: Hodie (id est, Feria quinta) Sacerdos consecrat duas Hostias, quarum vnâ sumit, alteram reseruat pro die sequenti, in quo non conficitur Sacramentum: reseruat etiam aliquas particulas consecratas, si opus fuerit pro infirmis. Ergo solum infirmis licet in ea Feria sexta communicare.

2. Tamen, his non obstantibus, non desunt Doctores afferentes, in die Parasceus licitam esse administrationem Sacramenti Eucharistia, per se, & secluso scandalo. Et ita, præter Suarez, & Vas-

quez, quos citat, & sequitur Quintanadueñas tom. 1. tract. 4. singul. 6. num. 4. tenet, me citato, Leander de Sacrament. tom. 2. tract. 8. disp. 5. quæst. 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100. & 101. & 102. & 103. & 104. & 105. & 106. & 107. & 108. & 109. & 110. & 111. & 112. & 113. & 114. & 115. & 116. & 117. & 118. & 119. & 120. & 121. & 122. & 123. & 124. & 125. & 126. & 127. & 128. & 129. & 130. & 131. & 132. & 133. & 134. & 135. & 136. & 137. & 138. & 139. & 140. & 141. & 142. & 143. & 144. & 145. & 146. & 147. & 148. & 149. & 150. & 151. & 152. & 153. & 154. & 155. & 156. & 157. & 158. & 159. & 160. & 161. & 162. & 163. & 164. & 165. & 166. & 167. & 168. & 169. & 170. & 171. & 172. & 173. & 174. & 175. & 176. & 177. & 178. & 179. & 180. & 181. & 182. & 183. & 184. & 185. & 186. & 187. & 188. & 189. & 190. & 191. & 192. & 193. & 194. & 195. & 196. & 197. & 198. & 199. & 200. & 201. & 202. & 203. & 204. & 205. & 206. & 207. & 208. & 209. & 210. & 211. & 212. & 213. & 214. & 215. & 216. & 217. & 218. & 219. & 220. & 221. & 222. & 223. & 224. & 225. & 226. & 227. & 228. & 229. & 230. & 231. & 232. & 233. & 234. & 235. & 236. & 237. & 238. & 239. & 240. & 241. & 242. & 243. & 244. & 245. & 246. & 247. & 248. & 249. & 250. & 251. & 252. & 253. & 254. & 255. & 256. & 257. & 258. & 259. & 260. & 261. & 262. & 263. & 264. & 265. & 266. & 267. & 268. & 269. & 270. & 271. & 272. & 273. & 274. & 275. & 276. & 277. & 278. & 279. & 280. & 281. & 282. & 283. & 284. & 285. & 286. & 287. & 288. & 289. & 290. & 291. & 292. & 293. & 294. & 295. & 296. & 297. & 298. & 299. & 300. & 301. & 302. & 303. & 304. & 305. & 306. & 307. & 308. & 309. & 310. & 311. & 312. & 313. & 314. & 315. & 316. & 317. & 318. & 319. & 320. & 321. & 322. & 323. & 324. & 325. & 326. & 327. & 328. & 329. & 330. & 331. & 332. & 333. & 334. & 335. & 336. & 337. & 338. & 339. & 340. & 341. & 342. & 343. & 344. & 345. & 346. & 347. & 348. & 349. & 350. & 351. & 352. & 353. & 354. & 355. & 356. & 357. & 358. & 359. & 360. & 361. & 362. & 363. & 364. & 365. & 366. & 367. & 368. & 369. & 370. & 371. & 372. & 373. & 374. & 375. & 376. & 377. & 378. & 379. & 380. & 381. & 382. & 383. & 384. & 385. & 386. & 387. & 388. & 389. & 390. & 391. & 392. & 393. & 394. & 395. & 396. & 397. & 398. & 399. & 400. & 401. & 402. & 403. & 404. & 405. & 406. & 407. & 408. & 409. & 410. & 411. & 412. & 413. & 414. & 415. & 416. & 417. & 418. & 419. & 420. & 421. & 422. & 423. & 424. & 425. & 426. & 427. & 428. & 429. & 430. & 431. & 432. & 433. & 434. & 435. & 436. & 437. & 438. & 439. & 440. & 441. & 442. & 443. & 444. & 445. & 446. & 447. & 448. & 449. & 450. & 451. & 452. & 453. & 454. & 455. & 456. & 457. & 458. & 459. & 460. & 461. & 462. & 463. & 464. & 465. & 466. & 467. & 468. & 469. & 470. & 471. & 472. & 473. & 474. & 475. & 476. & 477. & 478. & 479. & 480. & 481. & 482. & 483. & 484. & 485. & 486. & 487. & 488. & 489. & 490. & 491. & 492. & 493. & 494. & 495. & 496. & 497. & 498. & 499. & 500. & 501. & 502. & 503. & 504. & 505. & 506. & 507. & 508. & 509. & 510. & 511. & 512. & 513. & 514. & 515. & 516. & 517. & 518. & 519. & 520. & 521. & 522. & 523. & 524. & 525. & 526. & 527. & 528. & 529. & 530. & 531. & 532. & 533. & 534. & 535. & 536. & 537. & 538. & 539. & 540. & 541. & 542. & 543. & 544. & 545. & 546. & 547. & 548. & 549. & 550. & 551. & 552. & 553. & 554. & 555. & 556. & 557. & 558. & 559. & 560. & 561. & 562. & 563. & 564. & 565. & 566. & 567. & 568. & 569. & 570. & 571. & 572. & 573. & 574. & 575. & 576. & 577. & 578. & 579. & 580. & 581. & 582. & 583. & 584. & 585. & 586. & 587. & 588. & 589. & 590. & 591. & 592. & 593. & 594. & 595. & 596. & 597. & 598. & 599. & 600. & 601. & 602. & 603. & 604. & 605. & 606. & 607. & 608. & 609. & 610. & 611. & 612. & 613. & 614. & 615. & 616. & 617. & 618. & 619. & 620. & 621. & 622. & 623. & 624. & 625. & 626. & 627. & 628. & 629. & 630. & 631. & 632. & 633. & 634. & 635. & 636. & 637. & 638. & 639. & 640. & 641. & 642. & 643. & 644. & 645. & 646. & 647. & 648. & 649. & 650. & 651. & 652. & 653. & 654. & 655. & 656. & 657. & 658. & 659. & 660. & 661. & 662. & 663. & 664. & 665. & 666. & 667. & 668. & 669. & 670. & 671. & 672. & 673. & 674. & 675. & 676. & 677. & 678. & 679. & 680. & 681. & 682. & 683. & 684. & 685. & 686. & 687. & 688. & 689. & 690. & 691. & 692. & 693. & 694. & 695. & 696. & 697. & 698. & 699. & 700. & 701. & 702. & 703. & 704. & 705. & 706. & 707. & 708. & 709. & 710. & 711. & 712. & 713. & 714. & 715. & 716. & 717. & 718. & 719. & 720. & 721. & 722. & 723. & 724. & 725. & 726. & 727. & 728. & 729. & 730. & 731. & 732. & 733. & 734. & 735. & 736. & 737. & 738. & 739. & 740. & 741. & 742. & 743. & 744. & 745. & 746. & 747. & 748. & 749. & 750. & 751. & 752. & 753. & 754. & 755. & 756. & 757. & 758. & 759. & 760. & 761. & 762. & 763. & 764. & 765. & 766. & 767. & 768. & 769. & 770. & 771. & 772. & 773. & 774. & 775. & 776. & 777. & 778. & 779. & 780. & 781. & 782. & 783. & 784. & 785. & 786. & 787. & 788. & 789. & 790. & 791. & 792. & 793. & 794. & 795. & 796. & 797. & 798. & 799. & 800. & 801. & 802. & 803. & 804. & 805. & 806. & 807. & 808. & 809. & 810. & 811. & 812. & 813. & 814. & 815. & 816. & 817. & 818. & 819. & 820. & 821. & 822. & 823. & 824. & 825. & 826. & 827. & 828. & 829. & 830. & 831. & 832. & 833. & 834. & 835. & 836. & 837. & 838. & 839. & 840. & 841. & 842. & 843. & 844. & 845. & 846. & 847. & 848. & 849. & 850. & 851. & 852. & 853. & 854. & 855. & 856. & 857. & 858. & 859. & 860. & 861. & 862. & 863. & 864. & 865. & 866. & 867. & 868. & 869. & 870. & 871. & 872. & 873. & 874. & 875. & 876. & 877. & 878. & 879. & 880. & 881. & 882. & 883. & 884. & 885. & 886. & 887. & 888. & 889. & 890. & 891. & 892. & 893. & 894. & 895. & 896. & 897. & 898. & 899. & 900. & 901. & 902. & 903. & 904. & 905. & 906. & 907. & 908. & 909. & 910. & 911. & 912. & 913. & 914. & 915. & 916. & 917. & 918. & 919. & 920. & 921. & 922. & 923. & 924. & 925. & 926. & 927. & 928. & 929. & 930. & 931. & 932. & 933. & 934. & 935. & 936. & 937. & 938. & 939. & 940. & 941. & 942. & 943. & 944. & 945. & 946. & 947. & 948. & 949. & 950. & 951. & 952. & 953. & 954. & 955. & 956. & 957. & 958. & 959. & 960. & 961. & 962. & 963. & 964. & 965. & 966. & 967. & 968. & 969. & 970. & 971. & 972. & 973. & 974. & 975. & 976. & 977. & 978. & 979. & 980. & 981. & 982. & 983. & 984. & 985. & 986. & 987. & 988. & 989. & 990. & 991. & 992. & 993. & 994. & 995. & 996. & 997. & 998. & 999. & 1000.

3. Notandum est etiam hic obiter, non posse Episcopum punire Sacerdotem, qui secluso scandalo, & secreto Missam priuatam dixit in Sabbato sancto: quia hoc fecit sine culpa, stante opinione Doctorem; ergo pena plerendus non est. Quod autem licitum sit in illa die celebrare, contra Nauarrum, Francolinum, & Vasquez, docent Suarez, Figuez, Guttierrez, Sorus, & Cardinalis de Lugo, quos citat, & sequitur Quintanadueñas loco citato, numero 8. quibus ego addo, me citato, Caspensem in Cursu Theolog. tom. 1. tract. 23. disp. 3. sect. 2. numer. 5. Mercetum de Sacrament. quest. 83. art. 2. proposit. 2. & me citato, Leandrum de Sacram. tom. 1. tractat. 8. disp. 5. quest. 26. Granadum in 3. part. contr. 6. tract. 14. disp. 10. num. 3. Marchinum de Sacram. Ordin. tract. 3. part. 3. cap. 8. num. 5. Lessium in 3. part. D. Thoma, quest. 83. art. 2. num. 72. Anticum in Cursu Theolog. tom. 7. disp. 33. sect. 10. num. 312. Syluum in 3. part. D. Thoma, quest. 83. art. 2. Quod verò in tali casu non sit necessaria licentia Episcopi, tenet Eminentissimus Dominus meus de Lugo, & Fegund. citat, & sequitur Quintanadueñas ubi sup. Difficultas est, supposito, quod sit licitum dicere Missam priuatam, secluso scandalo, in die Sabbati sancti, quoniam hora dicenda sit? Ad hoc dubium sic respondet Castr. Pal. tom. 4. tr. 23. disp. 23. quest. 7. art. 1. illud verò

verò certum existimo, stante probabilitate contrariae sententiae affirmantis, quemlibet Sacerdotem celebrare priuaticum posse; nemini id esse licitum, antequam Missa solemnis incepta sit: quia vsque ad illud tempus memoria realis Passionis ab Ecclesia colitur: quo durante cultu, nullum est sacrificium celebrandum, ex d. cap. Sabbatho, de consecr. dist. 3. Ob hanc enim rationem diximus, nemini licitum esse Feria quinta in Cæna Domini post finitum sacrificium solemne illius dici, & Sacramentum reconditum, priuaticum celebrare, tamen si antea licitum esset. Ita ille.

4. Verum Eminentissimus Lugo hoc non admittit. Et nouissime Doctus Pater Hieronymus Garzia in sum. moral. tr. 2. diff. 2. dub. 4. punct. 3. n. 17. sic ait. [Tambien aduertens muchos que dado que se diga alguna Missa priuada, que no se comience sino algo tarde, quando ya estan dichas las Profecias, y demas Oficio en las Iglesias principales, y se comienga la Missa solemne con Alleluja, se tocan las campanas, y se toman ornamentos blancos. Però Lugo n. 16. dize, que no ay que forman desto escrupulo, porque ya que la Iglesia anticipa esto Oficio, tambien se puede dezir Missa anticipamente la Missa solemne, y Nona, tambien con alguna causa en este dia se puede dezir Missa por la mañana, y vemos à muchos Obispos doctos, y pios, que lo hazen assi, quando en sus Capillas, y Oratorios, dan en esta dia Ordenes.] Ita ille.

5. Sed cum Castro Palao contra Cardinalem de Lugo consentit ex eadem Societate P. Petrus de offic. Sacerd. lib. 1. ap. 4. dub. 8. n. 53. Azorius tom. 1. lib. 10. cap. 24 §. Si quaras. Suar. in 3. part. tom. 3. dist. 80. sect. 2. Fagnan. part. 1. lib. 3. cap. 15. n. 17. Pellizzar. in Man. Regul. tom. 2. tr. 8. cap. 2. sect. 1. n. 198. Amicus tom. 7. dist. 3. 2. sect. 10. n. 3. 12. in fin. non est tamen negandum, sententiam Eminentissimi Cardinalis esse probabilem: & illam etiam tenet Hurtad. de Sacr. Missæ, dist. 4. diff. 2.

6. Ex hic sequitur, quod si in Sabbatho Sancto acciderit Festum Annuntiationis B. Virginis, postest Episcopus ordinare, vt in singulis Ecclesiis Missæ celebrentur. Et ita P. Garzia ubi sup. n. 16. testatur factum fuisse in Diocesi Casaraugustana anno 1639 quod etiam factum fuisse in ciuitate Neapolitana testatur noster Pater Leone de Capel. sect. 17. n. 178. sed de his omnibus alibi in tract. de celebr. Missar. Scio aduersus sententiam supradictam de Missa priuata in Sabbatho Sancto licite dicenda, contrarium docere nouissime Castrum Palaum ubi sup. n. 4. Sed ipse fatetur, nostram sententiam esse probabilem, & à viris timoratae conscientiae in praxi reductam, quod etiam concedit Pater Petrus ubi sup. n. 51. An verò contra nostram sententiam adsit aliqua declaratio Cardinalium, nescio: si adest, amplius huic opinioni non adhareo; si non adest, illam iterum teneo.

RESOL. XLVII.

An laici in Missa Natiuitatis Domini qua post mediam noctem canitur, vel in aliis, qua statim postea dicuntur, possint sacram Eucharistiam sumere?

Et cursum docetur, sacram Communionem posse recipi qualibet hora diei, etiam post meridiem.

Et aduertitur Regulares ex priuilegio celebrando ferme tribus horis ante auroram, posse tunc in suis Missis, si velint licite laicis sacram Eucharistiam ministrare. Ex p. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 43.

§. 1. Negatiue responder Pater Bordonus tom. 2. ref. 56. n. 61. vbi sic ait: Tertium, quod in Tom. 11.

ea nocte laici non possint recipere sacram Communionem suadet. Tum quia illud priuilegium sumentibus Corporis Christi ea nocte, concessum fuit solis Sacerdotibus in actu celebrationis: ergo non est extendendum ad laicos, & non celebrantes; priuilegium enim vni personæ concessum, non extenditur ad aliam, etiam propter identitatem rationis, cap. sane, de priuileg. Tum quia, ea nocte excepta, Sacerdos non celebrat nisi intra Auroram, & Nonam, hoc est meridiem, ex communi Doctorum apud Bonacinam q. fin de Missæ, p. 9. n. 2. Dianam p. 1. tr. 14. ref. 33. ergo neque laicus Sacramenta recipere potest extra illud tempus, quia tempus laici regulatur in hoc à tempore Presbyteri volentis celebrare, cum eadem rationes militent in vtroque. Tum quia ita vsus inoleuit, vt sacra Communio recipiatur solum intra huiusmodi tempus à sanis; & cum huiusmodi consuetudo rationabilis, & legitima sit, & loco legis non extantis succedat, vt lex seruanda ea, cap. In rebus 7. dist. 1. Bonacina q. 7. de Eucharistia, Tabiena Missa 6. Henricq. Suar. Postuino, cap. 8. n. 8. docet sacram Communionem posse recipi qualibet hora diei, etiam post meridiem, quia nulla extat prohibitio, & sic videntur excludere ab hac sacra refectio nocturnum tempus. Hucusque Bordonus.

2. Sed hæc opinio pace viri docti mihi non placet, & praxis, atque consuetudo est in contrarium: nam fere in omnibus Ecclesiis Soc. Iesv, nostræ Religionis, & aliarum, in supradictis Missis ministratur laicis Sacramentum Eucharistiae. Dicere autem hoc fieri ignoranter, & illicitè à viris tam piis, & doctis, absurdum manifestum apparet. Deinde ego non inuenio iura prohibentia laicis sumptionem Eucharistiae in illa hora. Et si dicas, quod iura prohibent Missas dicere ante Auroram Sacerdotibus: ergo & laicis communicare. Respondeo retorquendo argumentum: si laici non possunt sumere Eucharistiam ante Auroram quia Sacerdotes neque possunt celebrare: ergo quid Sacerdotes, vt est in casu de quo loquimur, possunt dicere Missas, licebit etiam & laicis communicare. Vnde ego puto, Regulares ex priuilegio, celebrando ferme tribus horis ante Auroram, vt ex Rodriguez, Filiucio, & Bonacina tenet Castrum Palaum tom. 4. tr. 22. dist. vnic. punct. 7. n. 13. posse tunc in suis Missis, si velint, licite laicis sacram Eucharistiam ministrare: nullam enim video prohibitionem in contrarium extare. Itaque dicendum est, laicos in nocte Natiuitatis posse sacram Sinaxim sumere in Missis, quæ post mediam noctem in illa solemnitate celebrantur.

RESOL. XLVIII.

An si quis post pollutionem voluntariam, vel fornicationem, postea consecratur, peccet tamen venialiter, sumendo Eucharistiam intra vni die sine aliqua iusta causa? Et an sit peccatum accedere ad recipiendum Sacramentum Eucharistia ante diem integrum post quodcumque peccatum mortale, etiam si homo sit de illo contritus, & confessus? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 30.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Villalobos in sum. tom. 1. tractat. 7. diff. 37. n. 11. Didacus Nugnus in 3. part. tom. 1. quest. 80. art. 8. concl. 10. & 11. cum Ioanne de la Cruz in directorio conscientiae, part. 2. de Sacrament. Eucharistia. quest. 5. dub. 3. concl. 2. vbi sic asserit: Pollutio procedens ex peccato mortali, cuius non præcessit confessio, impedit communionem, secus si præcesserit: cum nullum peccatum mortale per confessionem dimissum communionem impediatur sub mortali. Erit tamen peccatum

& in Ref. 41. & cursum in alio §. cursum annot.

Quæ hic est sup. in tr. 1. Ref. 101. & in aliis eius secundæ not. & etiam tertiae.

Sup. hoc in Ref. not. prima huius Ref. & in alio §. ibi annotato.

Sup. hoc supra in tr. 1. Ref. 100. §. vlt. & in Ref. fol. 101. §. Ex his, & late in Ref. 103. & in to 9. tr. 7. Ref. 49. §. Et si.

